

Συζητώντας με τη Βικτώρια Μακρή

Ερώτηση 1η: Ποιος/α είναι ο/η αγαπημένος/η σας συγγραφέας;

Β.Μ.: Από μικρό παιδί αγαπούσα τον Παπαδιαμάντη και τον Ντοστογιέφσκι, έστω κι αν έπρεπε να περάσουν χρόνια για να κατανοήσω για ποιο λόγο με μάγευαν οι διηγήσεις τους. Από τη νεότερη γενιά λογοτεχνών αγαπημένη μου είναι η Λιλή Ζωγράφου.

Ερώτηση 2η: Ποιο ήταν το πρώτο βιβλίο που διαβάσατε;

Β.Μ.: Η Ανάσταση του Τολστόι. Ήμουν παιδί ακόμα και από τα παιδικά μου βιβλία, τη Τζέιν Έιρ και τις Μικρές Κυρίες, ξαφνικά βρέθηκα μια μέρα να κρατώ στα χέρια μου το σπουδαίο αυτό βιβλίο του Τολστόι, ήταν δώρο ενός συγγενούς. Αν και μικρούλα ακόμα, δεν ξανάπιασα έκτοτε στα χέρια μου παιδικό βιβλίο. Κατόπιν έψαξα να βρω κι άλλα τέτοια “μεγαλίστικα” βιβλία – όπως τα είχα ονομάσει – και ψάχνοντας στα ράφια των βιβλιοπωλείων έπεσα πάνω στο Υπόγειο του Ντοστογιέφσκι. Μου άρεσε ο τίτλος. Στο παιδικό μου μυαλό φανταζόμουν ότι ο συγγραφέας θα περιγράφει τις ιστορίες κάποιας φτωχής οικογένειας που μένει σε υπόγειο, καμιά δακρύβρεχτη ιστορία, και το αγόρασα. Έτσι “έσκασε” στα χέρια μου ο Ντοστογιέφσκι...

Ερώτηση 3η: Τι σας “ώθησε” να ξεκινήσετε τη συγγραφή;

Β.Μ.: Να το πεις ώθηση εσωτερική που ο,τι και να κάνεις αυτή κάνει πάντα το μπραφ και βγαίνει προς τα έξω; Να το πεις ανάγκη να εκφράσεις με γραπτό λόγο όσα δεν μπορείς ή δεν ξέρεις να εκφράσεις με άλλον τρόπο; Νομίζω πως ποτέ δεν θα μπορέσω να απαντήσω με ακρίβεια σε αυτή την ερώτηση. Το σίγουρο είναι πως η σχέση του συγγραφέα με το γράψιμο είναι ερωτική. Και μάλιστα βρίσκεται πάντα στο αρχικό στάδιο, στο φλερτ. Κοιτάς τη λευκή σελίδα, την ξανακοιτάς, πλησιάζεις να γράψεις κάτι, να μιλήσεις δηλαδή, σκέφτεσαι τι καλό να πεις, τι να γράψεις που να αρέσει, απομακρύνεσαι, ξαναπλησιάζεις όταν βρίσκεις αυτό το “καλό”... Είναι καθαρά σχέση αγαπημένης προς τον καλό της και αντίστροφα.

Ερώτηση 4η: Τι σημαίνει η συγγραφή για εσάς;

B.M.: Ο συγγραφέας οφείλει να κάνει καλό στους συνανθρώπους του, να γράφει πράγματα που διαβάζοντάς τα οι αναγνώστες θα νοιώθουν την ψυχή τους να γλυκαίνει, ακόμα καλύτερα να δονείται. Ποτέ δεν ήμουν της άποψης ότι ο συγγραφέας είναι ελεύθερος να ψυχοπλακώσει το κοινό του. Τότε ας κρατήσει το γραπτό του ως προσωπικό του ημερολόγιο στο συρτάρι του. Έτσι λοιπόν, για μένα συγγραφή σημαίνει να αγκαλιάσεις δυνατά τον αναγνώστη και η αγκαλιά αυτή να λειτουργήσει θεραπευτικά για σένα που έδωσες και για εκείνον που πήρε.

Ερώτηση 5η: Ποια είναι η πηγή έμπνευσής σας;

B.M.: Ο πόνος από τη μια και η λύτρωσή του από την άλλη.

Ερώτηση 6η: Πως θα χαρακτηρίζατε το τελευταίο σας βιβλίο με δύο λόγια;

B.M.: Μια βαθιά εξομολόγηση μιας γυναίκας σ' έναν πνευματικό άνθρωπο του διαμετρήματος του Τσέχωφ.

Ερώτηση 7η: Το πρώτο σας βιβλίο "Ελεύθεροι φυλακισμένοι" αφορά έναν εσωτερικό διάλογο του Ενός και του Άλλου. Πόσο δύσκολο θεωρείτε πως είναι να μιλήσουμε ειλικρινά ακόμα στον ίδιο μας τον εαυτό;

B.M.: Καθόλου εύκολο δεν είναι να συνομιλείς με τον εαυτό σου. Το πιο πιθανό είναι να αρχίσεις να παραμυθιάζεσαι. Θέλει τσαγανό να θεωρήσεις πως απέναντί σου βρίσκεται ο ίδιος σου ο εαυτός και τον κοιτάς κατάματα, τον ακούς, σε ακούει, κατανοείς τις σιωπές του, κυρίως ότι κατανοείς το βλέμμα με το οποίο ακούει την εξομολόγησή σου. Συνήθως ο άνθρωπος επιλέγει να κρύβεται από τον εαυτό του, για να αποφύγει να βρεθεί αντιμέτωπος με την ευθύνη της συνειδητοποίησης.

Ερώτηση 8η: "Ο Ένας" ζει μία "εσωτερική φυλακή" και "ο Άλλος" ζει την πραγματική έννοια της φυλακής ζώντας σε ένα κελί. Ποια είναι πιο σκληρή πιστεύετε;

B.M.: Κατά τη γνώμη μου σκληρό είναι να ζεις στην κοσμάρα σου – για να χρησιμοποιήσω μια σύγχρονη λέξη. Να ζεις στις ψευδαισθήσεις σου και στις ονειροπολήσεις σου. Μόνο που αυτοί που ζουν με αυτόν τον τρόπο δεν το καταλαβαίνουν γιατί τους βολεύει η άγνοια. Φαντάζονται ότι είναι ευτυχισμένοι, αλλά δυστυχώς το φαντάζονται. Αληθινά ελεύθερος και άρα ευτυχής είναι αυτός που έχει αποδεσμευτεί από τις πλάνες και βιώνει την εσωτερική γαλήνη, ακόμα και μέσα σε μια φυλακή. Διότι η φυλακή ή ελευθερία είναι καθαρά εσωτερική υπόθεση.

Ερώτηση 9η: Πόσο σημαντική είναι η παιδική ηλικία για τη διαμόρφωση του χαρακτήρα ενός ανθρώπου;

B.M.: Εξαιρετικά σημαντική. Το χάδι του γονιού, η αποδοχή, η αγάπη, αντίστοιχα η έλλειψη αυτών, καθορίζει ολόκληρη την μετέπειτα πορεία του ανθρώπου.

Ερώτηση 10η: Στο δεύτερο βιβλίο σας το "Casta Diva" βλέπουμε ένα κορίτσι, εκ γενετής τυφλό, να διεκδικεί πράγματα στη ζωή της. Πόσο εύκολο ή δύσκολο θεωρείτε ότι είναι αυτό για τα άτομα με ιδιαιτερότητα;

B.M.: Θα πρέπει να απαντήσω με υπόθεση, δεν μπορώ να γνωρίζω την ψυχοσύνθεση ενός ατόμου με ιδιαιτερότητες, όπως ένας τυφλός για παράδειγμα. Παρόλα αυτά, από μια άποψη, όλοι είμαστε άτομα με ιδιαιτερότητες, γιατί κι εγώ που βλέπω, πχ, δεν έχω τόσο ανεπτυγμένη τη διαίσθηση όπως την έχει ένας τυφλός. Άρα συγκριτικά με αυτόν υστερώ σε κάτι.

Ερώτηση 11η: Η ηρωίδα του βιβλίου σας, η Κάλλας, μας δείχνει το μεγαλείο της ψυχής των ανθρώπων. Τι θα θέλατε να πείτε σε ανθρώπους σαν την Κάλλας;

B.M.: Ότι τους θαυμάζω, ότι θαυμάζω τους ανθρώπους που "βλέπουν" τον κόσμο γύρω τους με την ψυχή τους, ότι θαυμάζω αυτούς που αντιλαμβάνονται το φως με τη ζεστασιά που εκπέμπει η ακτινοβολία της ύπαρξης.

Ερώτηση 12η: Η Κάλλας βλέπει με τα μάτια της ψυχής. Πως μπορούμε να το κάνουμε και εμείς που πολλές φορές εθελουφλούμε;

B.M.: Είναι θέμα επιλογής. Τον τρόπο που θα ζούμε τον επιλέγουμε εμείς, δεν μας επιλέγει αυτός. Αυτοί που εθελουφλούν το κάνουν από επιλογή, ακόμα κι αν το κάνουν από άγνοια. Γιατί και η άγνοια διορθώνεται, μπορείς να επιλέξεις να ξεστραβωθείς και να περάσεις στη γνώση. Αλλά το να βρίσκεσαι στην αμεριμνησία σου πολλές φορές βολεύει, δεν έχεις ευθύνες, αφήνεις το ζόρι για τους άλλους.

Ερώτηση 13η: Συναντάμε τον αληθινό και αγνό έρωτα μέσα από τους χαρακτήρες σας, τον Θεοτόκη και την Κάλλας. Πιστεύετε ότι υπάρχει αυτός ο αγνός έρωτας και αν ναι πως μπορούμε να τον διατηρήσουμε χωρίς να αναλωθούμε σε εφήμερα πράγματα και καταστάσεις;

B.M.: Νομίζω πως, αγνός είναι ο έρωτας εκείνος στον οποίο δεν υπεισέρχεται η λογική. Η λογική όπου επεμβαίνει τα κάνει μαντάρα. Ας δούμε τα παιδάκια που ακόμα η λογική τους δεν έχει αναπτυχθεί, μπορούν να κάθονται με τις ώρες να χαϊδεύουν ένα βρώμικο σκυλάκι στο δρόμο, δίχως να σκέφτονται ότι μπορεί να μολυνθούν. Αυτό είναι αγνός έρωτας. Σε λίγα χρόνια ως άτομα ενήλικα που θα αρχίσουν να σκέφτονται λογικά θα βλέπουν βρώμικο σκυλάκι στο δρόμο και στη χειρότερη περίπτωση θα του ρίχνουν φόλα.

Ερώτηση 14η: Πέρα από την οικογένεια και τον έρωτα, σημαντικό ρόλο παίζει και η φιλία. Η Κάλλας αποκτά δύο πολύ καλές φίλες. Πόσο σημαντικό είναι να αποδεχόμαστε τη διαφορετικότητα του συνανθρώπου μας και να γινόμαστε άνθρωπος δικός του;

B.M.: Η αποδοχή της διαφορετικότητας είναι το άλφα και το ωμέγα για έναν άνθρωπο που θέλει να λέγεται πολιτισμένος. Και δεν είναι μόνο ο τυφλός που θεωρείται "διαφορετικός" και καλούμαστε να το παραβλέψουμε και να τον κάνουμε αγαπημένο φίλο μας, είναι ο μιγάς, ο ανάπηρος, ο μετανάστης, ο αμόρφωτος, ο άσχημος, ο μελαμψός, είναι η ανθρωπότητα ολόκληρη με τα στραβά της και τα καλά της που οφείλουμε να τη θεωρούμε ομάδα, μέσα στην οποία ανήκουμε όλοι, μηδενός εξαιρουμένου.

Ερώτηση 15η: Στο τελευταίο σας βιβλίο "Μια νύχτα με τον Τσέχωφ" βλέπουμε τρεις αδερφές με τελείως διαφορετικές ιδιοσυγκρασίες η κάθε μία. Ο έρωτας παίζει

σημαντικό ρόλο και σε αυτό το βιβλίο σας αλλά με λίγο διαφορετική σκοπιά. Σε εσάς πόσο σημαντικά είναι η αγάπη και ο έρωτας για την ολοκλήρωση ενός ανθρώπου;

B.M.: Σίγουρα ολοκληρώνεσαι όταν ανοίξεις την καρδιά σου και δεχτείς να πονέσεις και να ευτυχήσεις, όταν δεν κρύβεσαι στο καβούκι σου, όταν δεν περιμένεις να πάρεις αλλά όταν δίνεις, η αγάπη που προσφέρεις σε ωριμάζει, σου δημιουργεί ισορροπημένη σχέση με τον εαυτό σου, απεναντίας όσοι διεκδικούν μόνο να παίρνουν από τους άλλους δίχως αυτοί να δίνουν το παραμικρό στο τέλος γίνονται βρικόλακες, είναι αυτοί που ζουν από την ακτινοβολία των γύρω τους.

Ερώτηση 16η: Το τελευταίο σας βιβλίο έχει μερικά κοινά σημεία με το πρώτο σας. Και τα δύο έχουν ως θέμα την εσωτερική αναζήτηση της ψυχής. Αν σας δινόταν η ευκαιρία να ξαναζήσετε από την αρχή θα αλλάζατε κάτι και αν ναι τι θα ήταν αυτό;

B.M.: Η αλήθεια είναι ότι, αν μου δινόταν η ευκαιρία να ξαναζήσω τη ζωή μου από την αρχή, ουσιαστικά τη ζωή αυτή θα την ήθελα έτσι ακριβώς όπως την έζησα. Έχω κάνει λάθη πολλά, αλλά τα λάθη αυτά με ωρίμασαν, με συνειδητοποίησαν, τα αγάπησα τα λάθη μου, με συμβούλεψαν ως δάσκαλοι.

Ερώτηση 17η: Οι τρεις αδερφές πέρασαν πολλές καταστάσεις για να μπορέσουν να βρουν το αληθινό νόημα της ευτυχίας. Τελικά η ευτυχία που βρίσκεται; Μπορούμε εύκολα ή δύσκολα να την αναγνωρίσουμε;

B.M.: Η ευτυχία βρίσκεται μέσα μας. Ούτε στη Μύκονο, ούτε στα ξενύχτια, ούτε στα χρήματα, ούτε στο αλκοόλ, ούτε στους άλλους. Είναι η καλή σχέση με τον μέσα εαυτό μας, είναι η επαφή μας με τη γαλήνη της ψυχής μας, είναι η συνειδητοποίηση ότι η ύλη είναι εφήμερη, ότι μόνο η πνευματικότητα, ο πολιτισμός, το διάβασμα, το καλό θέατρο, η φύση, η ανιδιοτελής αγάπη, μας χαλαρώνουν από τις εντάσεις, μας κάνουν να νιώθουμε αυτό που αποκαλείται "ευτυχία".

Ερώτηση 18η: Μέσα από το γάμο αλλά και από τον ερχομό ενός παιδιού στη ζωή μιας γυναίκας βλέπουμε την ολοκλήρωσή της, και στις τρεις περιπτώσεις, σε συνδυασμό ή όχι και των δύο. Εσείς τι πιστεύετε ότι ολοκληρώνει μία γυναίκα;

B.M.: Βλέπουμε γυναίκες γύρω μας που αν έκαναν οικογένεια και παιδιά, δυστυχώς συμπεριφέρονται ως κακομαθημένα κοριτσάκια, σε ακραίες περιπτώσεις τις βλέπουμε να γίνονται τέρατα, να βασανίζουν τα παιδιά τους είτε σωματικά είτε ψυχικά. Άρα, για ποια ολοκλήρωση μιλάμε εδώ; Όχι, δεν ήμουν ποτέ της άποψης ότι η γυναίκα ολοκληρώνεται άμα ντυθεί νυφούλα και κάνει 5-6 κουτσούβελα. Το πιο πιθανό είναι η γυναίκα αυτή να εξελιχθεί σε μια ολοκληρωμένη "κατινάρα", σε μια υστερική παντρεμένη που εθίζεται με τα πρωινάδικα στην τηλεόραση και το Σάββατο το βράδυ ντύνεται Μενεγάκη, παίρνει τον άντρα της που όλη μέρα τον θάβει στο τηλέφωνο με τις φιλενάδες της και πάει στα σκυλάδικα, όπου εκεί ο λογαριασμός θα πληρωθεί με πιστωτική κάρτα. Ας μας βάλει σε σκέψη όλη αυτή η εικόνα... Η ολοκλήρωση δεν έχει φύλο. Είτε μιλάμε για την ολοκλήρωση της γυναίκας είτε του άντρα, μιλάμε για την ολοκλήρωση της προσωπικότητας, σε ένα πιο υψηλό πεδίο για την ολοκλήρωση της οντότητας του ανθρώπου.

Ερώτηση 19η: Αν σας δινόταν η ευκαιρία να συνομιλήσετε μια νύχτα με τον Τσέχωφ τι θα του λέγατε;

B.M.: Ενδεχομένως και να καθόμουν αρκετή ώρα σιωπηλή μπροστά του και να αφηνόμουν να με απορροφήσει η γαλήνη του βλέμματός του, αυτή η γαλήνη που μόνο σε σοφούς, εσωτερικά όμορφους ανθρώπους, συναντάς.

Ερώτηση 20η: Ετοιμάζετε μία έκδοση διηγημάτων. Πείτε μας δύο λόγια για αυτό σας το βήμα. Είναι ένα αρκετά δύσκολο εγχείρημα μιας και στην Ελλάδα τα δοκίμια, τα διηγήματα καθώς και οι ποιητικές συλλογές δεν φέρνουν την αναμενόμενη επιτυχία όπως αυτή των μυθιστορημάτων. Θα θέλατε να μας πείτε την άποψή σας για αυτό το φαινόμενο;

B.M.: Πράγματι, στην Ελλάδα τουλάχιστον, η ποίηση και το διήγημα, δεν θεωρούνται εμπορικά προϊόντα για έναν εκδοτικό οίκο, γι' αυτό και δύσκολα εκδίδονται. Το αναγνωστικό κοινό προτιμάει τα μεγάλα σε σελίδες βιβλία, λένε οι έρευνες που έχουν γίνει πάνω σε αυτό το θέμα. Εδώ δεν μπορείς να επιρρίψεις ευθύνες τόσο στους εκδοτικούς όσο στους ίδιους τους αναγνώστες, διότι κακώς δεν αγοράζουν ένα βιβλίο με σύντομες μικρές ιστορίες με την ίδια αγάπη και όρεξη που αγοράζουν ένα βιβλίο πεντακοσίων σελίδων. Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης το διήγημα είναι αγαπημένο είδος των αναγνωστών. Μη ξεχνάμε ότι, μεγάλοι παγκόσμιο λογοτέχνες όπως ο Τσέχωφ, διηγήματα έγραψαν και μέσα από αυτά αναγνωρίστηκαν και αγαπήθηκαν. Το βιβλίο που πρόκειται να βγάλω με διηγήματα είναι μια σειρά από σύντομες ιστορίες που τις είχα καιρό στο συρτάρι – σε αρχείο του υπολογιστή, το λέμε τώρα – και εντέλει αναλαμβάνει ένας πολύ σημαντικός εκδοτικός οίκος να τις κάνει βιβλίο. Πιστεύω πως η έκδοσή του θα είναι μέσα στο '16. Είμαι πολύ χαρούμενη για αυτό.

B.Δ.: Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τη συνέντευξη!!! Εύχομαι να είναι πάντα καλοτάξιδα όλα τα βιβλία σας!!!

B.M.: Σε ευχαριστώ Βασιλική, εύχομαι να αγαπάς τη λογοτεχνία πάντα με αυτό το ζεστό τρόπο που την αγαπάς σήμερα! Εύχομαι κάθε καλό στη ζωή σου!

Η ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΜΑΚΡΗ γεννήθηκε στην Πάτρα και μεγάλωσε στην Αθήνα, όπου και κατοικεί. Άρχισε να ασχολείται με το γράψιμο κατά τη διάρκεια των σπουδών της στο Πολυτεχνείο. Έχει γράψει στίχους οι οποίοι έχουν μελοποιηθεί από τον Νίκο Μαμαγκάκη και την Καλλιόπη Τσουπάκη, καθώς και διηγήματα τα περισσότερα εκ των οποίων έχουν βραβευθεί σε Λογοτεχνικούς Διαγωνισμούς. Συνεργάζεται με ηλεκτρονικά έντυπα λογοτεχνικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Το 2012 απέσπασε το πρώτο βραβείο στον 2ο Διαγωνισμό Διηγήματος της ιστοσελίδας eyelands.gr με το διήγημα «Παράθυρο με θέα στο Μυρτώο Πέλαγος», ενώ το 2013 συμμετείχε στο συλλογή διηγημάτων Μια παράξενη Κυριακή των εκδόσεων Αρχίγραμμα, με το διήγημα «Η Κυριακή της Γοργόνας». Το 2014 τιμήθηκε με το 2ο βραβείο στον 1ο Πανελλήνιο Διαγωνισμό Δοκιμίου του περιοδικού Νέα Σκέψη, με το δοκίμιο «Η Ατομική Βούληση ως Δύναμη Κοινωνικής Ανασυγκρότησης». Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν όλα της τα μυθιστορήματα. Το βιβλίο "Μια νύχτα με τον Τσέχωφ" εκδόθηκε τον Οκτώβριο του 2015. Το "Casta diva" το Μάρτιο του 2011 και το "Ελεύθεροι φυλακισμένοι" το Νοέμβριο του 2007.